

#5

HVIEZDOSLAVOV KUBÍN 70.

CELOŠTÁTNE KOLO 18. — 22. JÚN 2024,
MSKS, DOLNÝ KUBÍN

NÁRODNÉ
OSVETOVÉ
CENTRUM

Dolný
Kubín

NECH JE TO VÁŽNE, HUMORNÉ A S DOBROU POINTOU

Text: Pavol Náther
Foto: Michal Lašut

Recitátorov IV. kategórie prózy sme sa opýtali, ako by mal vyzerat ich ideálny text na recitáciu. Keby mali možnosť zadať AI, aby napísala text, aké kritériá/ príkazy by jej nadiktovali na vytvorenie takéhoto ideálneho diela?

Tereza Falátová: Ja som spokojná s textom, ktorý som mala teraz. Čiže niečo také smutnejšie, ale aj s prvkami niečoho pozitívneho a veselého.

Eliška Knižková: Chcela by som text, ktorý má vtipnú a zároveň hlbokú pointu. Ešte aby tam bolo viac priamej reči, aby sa s tým dalo vyhrať.

Nicole Pavla Herna: Priznám sa, že niečo podobné som už robila. S kamarátkou sme zadávali AI, aby nám vytvorila text na scénu. Chceli sme spoločenskú kritiku ohľadom politickej situácie a my sme sa to potom snažili zovtipniť. Celkom to bolo v pohode.

Katarína Kolníková: Mala by tam byť irónia alebo humor. Zároveň mám rada spoločenské aktuálne texty s hlbokou myšlienkou.

Viktória Bírová: Mám rada texty, ku ktorým sa viem ja ako osoba nejako priblížiť. Texty, kde cítiť nejakú osobnú skúsenosť.

Ondrej Spišák: Nech je to reakcia na nejakú spoločenskú situáciu. Aby to bola vážna téma, nad ktorou sa ľudia musia zamyslieť a zanechať to v nich silný dojem. Zároveň nech je tam aj sranda, aby to bol taký smiech cez slzy.

Kristína Bendzáková: Aby to bol text o situáciách z bežného života, s ktorými sa stretávame. Aby som sa do toho ja ako recitátorka dokázala dobre vcítiť. Ale, samozrejme, nech je tam aj nejaký humor, aby sa ľudia pobavili. A na záver samozrejme dobrá pointa, nech si diváci z toho niečo zoberú.

Andrej Ambróz: Chcem aby bol ten text plný ľudskosti a čítal sa s emóciami, aby sa dalo takýmto spôsobom narábať s publikom.

SÚŤAŽ RECITÁTOROV IV. KATEGÓRIE V UMELECKOM PREDNESE POÉZIE

Zaujímalo nás, čo by sa recitátorky opýtali autorov, ktorých recitovali, keby mali tú možnosť sa s nimi stretnúť osobne.

Martina Herichová -> Valentín Beniak a Virág Erdős: Beniaka by som sa opýtala, čo ho viedlo k tvorbe katolíckej moderny. A pre Virág, prečo majú jej texty takú špecifickú podobu a sú mierené priamo na rebelov.

Tatiana Altusová -> Mirka Ábelová: Keby ste sa mohli vyjadriť k aktuálnej situácii na Slovensku, zmenili by ste svoj názor na to, čo ste napísali v básni?

Pavína Práskačová -> Barbara Kingsolverová: Je ten príbeh reálny? Je Maura reálna? A ako sa to teda celé stalo?

Ema Macková -> Bella Achmadulinová: Čo vás inšpirovalo k napísaniu tejto básne? Videli ste v niekom toho X a Y?

Hana Hvozdková -> Miroslav Mičanovič: Ja tam mám viacero autorov, ale všetci vlastne zažili rozpad Juhoslávie. Chcela by

som, aby mi o tom povedali viac. Aké veci oni museli prežiť, a čo im vojna priniesla alebo zobrala.

Jessica Šlepecká -> Jacques Prévert: Chcela by som s ním viesť konverzáciu o všetkých metaforách, ktoré vo svojej básni použil. Myslím si, že každé slovo tam má nejaký ďalší význam, tak by som chcela vedieť, či som to ja dešifrovala tak, ako to on myslel.

Nina Rybáková -> Katarína Džunková: Ako vnímate dnešných mladých ľudí a ich záujem o prírodu a environmentálne problémy? Je to stále aktuálne a treba sa tomu venovať?

Zuzana Gnapová -> Pavol Országh Hviezdoslav: Čo vás viedlo k napísaniu Anče? A chcela by som sa vám poďakovať za vašu tvorbu. Boli ste výnimočný.

HODNOTÍ ZUZANA BUDÍNSKA:

Tereza Falátová, Malacky, Jana Bodnárová: Dievča z morského dna
Recitátorka si vybrala citlivú tému, ktorá odkrýva vzťah dcéra – matka. Na pozadí spomienkových fragmentov vykresľuje divákovi s tým spojené výčitky, poryvy duše i prežívanie nešťastného, nenaplneného detstva. Vnímame koncentrovanosť jej prejavu, vnútorné prežívanie i osamotenosť, ktoré ponúka. V emocionálnej ťažkej téme je dôležité určiť si a upozorniť na miesta, ktoré prinášajú zmenu, odkrývajú podstatné, posúvajú text a pomáhajú divákovi postupne pochopiť, čo interpret svojou výpoveďou sleduje a k čomu smeruje. Snaha o prežívanie tu a teraz, hoci ide o istú retrospektívu, prevládala nad rozprávačským odstupom. Možno recitátorku zradila skutočnosť, že si na svoj prednes vybrala dramatický text a nie prózu, čím porušila pravidlá súťaže.

Adam Šimko, Prievidza, Vanda Rozenbergová:

Pod nohami a nad hlavou

Recitátor ponúkol text, ktorý sa vysporiadava so vzťahom syna k otcovi a vyhraňuje sa voči tomu, čo zažil v detstve. Jeho prejav je interpretačne zaujímavý, prirodzený, úprimný a rozumieme tomu, o čom hovorí. Vychádzali mu čiastkové pointy, v ktorých sa zrkadlil názor a postoj v zmysle toho, čím v živote je a chce byť, čo je v protiklade s tým, čo sa od neho očakáva. Textu však chýbalo jasnejšie vypointovanie v závere. Pohľad do boku sme mohli vnímať ako istý interpretačný zámer, avšak vo výsledku celkom nezafungoval, nakoľko sa divák po čase cíti nezainteresovane, čím sa strácala zdieľnosť a máme pocit, že nás pri svojom prejave nepotrebuje.

HODNOTÍ RENÁTA REA JÁNOŠÍK RYNÍKOVÁ:

Timea Strkáčová, Nitra, Zuzka Šulajová - Budem iná

Umelecký prednes s tematikou minulej i súčasnej problematiky drogovej závislosti a vecí s tým súvisiacich nás má nasmerovať do temnej reality stratených duší. Otázka i problém sa však naskytá vo chvíli, keď ako diváci nevieme s určitosťou povedať, či sa nás pravdivosť recitátorskej výpovede skutočne dotkla a či sme naozaj boli vtiahnutí do poryvov textu naplneného disonantným plynutím hraničnej ľudskej situácie.

Otázka výberu textu, následného stotožnenia recitátora s jeho textom a finálna syntéza týchto neodlúčiteľných zložiek je alfou i omegou dobrého umeleckého prednesu. Recitátori by si nemali vyberať text podľa jeho ideovej či technickej náročnosti, ale text by mal v základe zrkadliť ich vnútorný odkaz, silu emotívnej a adresnej výpovede a hĺbku stotožnenia sa s konkrétnym problémom témy. Finálna syntéza samotného textu, jeho výpovede a interpretačného prežitku je to, čo dáva prednesu jeho význam. V tomto konkrétnom prípade sa však nedostavila symbióza týchto zložiek, a preto výsledný efekt nebol taký emotívny, ako by sa očakávalo, či až požadovalo. Na silnú tému je vždy nutná silná autenticita, osobnostný vklad a vnútorná nadstavba textu.

Ondrej Spišák, Nitra, Dimitrik Glukhovskij – Na dne

Zaujímavý prednes, ktorý prináša čisté línie obsahu textu. Text samotný je povýšený jasnou a veľmi určitou štylizáciou. Ako skvelý, nápaditý doplnok je prítomný kostým, ktorý nenásilne, ale trefne a detailne podškráva charakter témy, doby i atmosféry prednášanej problematiky. V prednese je prítomný hravý a vtipný recitátorský um, ktorý sa s ľahkosťou prenáša do publika, ktoré nemá dôvod nepoddať sa plynutiu deja a nepriať ho ako príjemný zážitok. Recitátor je plastický a autentický vo výpovedi. Jeho miestami znížená hlasitosť je problém, s ktorým zápasi viacerí recitátori a je nutné na tejto skutočnosti zapracovať vo viacerých prípadoch.

HODNOTÍ PETER MILČÁK:

Dorota Uríková, Martin, Chimamanda Ngozi Adichie

– To, čo máš okolo krku

Recitátorka siahla po texte nigérijskej spisovateľky žijúcej v USA, ktorá sa v svojich prózach venuje témam rasizmu a spoločenských rozdielov, feminizmu, ale aj témam nachádzania identity a vlastného miesta vo veľkom svete. Protagonistka jej prózy prichádza do Ameriky splniť si svoj americký sen a zároveň finančne pomôcť blízky, ktorých necháva v rodnej krajine. Uríkovej prednesu chýbalo výraznejšie identifikovateľné rozdelenie textu na jednotlivé významové časti, ktoré zaznamenávajú zmeny situácie protagonistky a postupne nás vedú k jeho závere. Žiadalo by sa aj presnejšie určenie ťažiskových miest prózy (viet, slovných spojení, slov – významov v nich), ktoré by mali byť kľúčom k umelecky hodnotnejšiemu výkonu, no neraz ostávajú nepovšimnuté a stávajú sa len celkom obvyčajnou súčasťou viet plynúcich v jednom nediferencovanom ťahu.

Nicole Pavla Herna, Bratislava, Dušan Mitana – Prievar a tí druhí

Majstrovská Mitanova poviedka napájaná aj zo zdrojov bizarnosti a irónie je o nevere, alebo azda presnejšie o zvláštnej neprírodzenej povahe vzájomného vzťahu dvoch manželov, do ktorého neplánovane vstúpia dvaja celkom rozdielni cudzí muži. Zrejme pod tlakom dĺžky textu je recitátorkino tempo od začiatku prednesu pomerne vysoké, čo potom ovplyvňuje celý charakter prednesu. Striedajú sa v ňom pasáže, ktoré sú iba prerozprávaním textu, akýmsi rozprávačstvom bez výrazu, bez času na zmysluplnú pauzu, na prekvapujúcu zmenu rytmu, bez dostatku dychu na výrazné (nečakané) intonovanie, s prepracovanejšími pasážami, kde má prednes oveľa diferencovanejšiu podobu. Prednesu by pomohlo skrátenie textu, čím by recitátorka získala väčšiu slobodu a nepochybne aj presvedčivosť.

Katarína Kolníková, Trnava, Arkadij Averčenko – Strážnik Kopytov

Averčenko vedel, že satirický text je zbraň, aj preto ho Lenin nazval „zúrivým psom, ktorý úboho zavýja do plameňov revolúcie“, aj preto utiekol najprv do nebolševickej časti na juhu Ruska a napokon do Česka. Hlúposť, nezmyselnosť, nekompetentnosť, ktoré sa v spoločnosti presadzujú ako prirodzené a za daných okolností sa im nedá brániť – aj to je Averčenkove Rusko i Rusko

súčasnosti, kde zdá sa, zastal čas. Text ponúkol groteskné a absurdné situácie, ktoré recitátorka pri realizácii využila len čiastočne. Energia a živosť, s ktorou vstúpila do prednesu sa postupne vytrácali, a to aj kvôli nemotivovanému výraznejšiemu pauzovaniu, čo narúšalo celistvosť textu. Recitátorka v druhej polovici prednesu zväčša uplatňovala už predtým použité postupy a nedopracovala sa k výraznejšej posunu vo výraze. Záverečné pasáže v jej podaní opäť priniesli živosť a prirodzenosť, a tak prednes v tejto podobe ešte pôsobil ako nedopracovaný.

HODNOTÍ ALEŠ VRZÁK:

Andrej Ambróz, Brezno, Etgar Keret – Vyber si farbu

Andrej Ambróz nám predstavil prózu izraelského spisovateľa Etgara Kereta s názvom Vyber si farbu. Velmi chválím dramaturgickú prácu na tomto výkone. Výjimečný text nás prevedl do sveta barev a ras, ktoré ukazujú problematický pohľad a vnímaní multikulturného sveta. Andrej zaujal svou výjimečnou barvou hlasu, ale potreboval by zapracovať na barevnosti intonácií a proměnách poloh jednotlivých postav a vypravěče. Zapracovať i na technice mluveného projevu. Dokázal by pak lépe předat toto podobenství o současném světě.

Lenka Madziová, Topoľčany, Jennette McCurdy – Som rada, že mama zomrela

Lenka Madziová se nám představila v osobní zpovědi americké autorky Jennette McCurdy jako výrazná dívka bojující s rodinou, minulostí, současností, strachy a problémy života a světa. Tento náročný osobní svět vybudovala na jevišti a vnořila se do postavy, ve které monologicky postupovala v předání pocitů. Bohužel tento svět mi zůstal uzavřen, mohl jsem jej jen sledovat a nikoli prožít společně s Lenkou. Lepší členění textu a barevnost jednotlivých scén, proměnlivost pocitů a dynamiky interpretace – to je možná cesta k větší přesvědčivosti v tomto pozoruhodném výkonu.

HODNOTÍ ROMAN FÉDER:

Viktória Biróvá, Prešov, Lucía Etxebarria – D – AKO DROGA, DEPRESIA

Priniesla atmosféru, v ktorej predstavuje slečnu, ktorá nemá rada svoju prácu a priestor, v ktorom žije. Vnútorne sa snaží vyrovnať s týmto rozpoložením i priestorom. Príbeh s a môže zdať ako banálny, ale v podaní recitátorky je akoby obžaloba systému nastavených pseudohodnôt. Jej psychické odhaľovanie občas ukáže aj drsné tóny a postupne naberať na gradácii, ale v naliehavosti nebola vulgárna. Záver vyznieva ako túžba a prosba pochopenia, ktorá končí útekem z reality. Bola presvedčivá najmä v pasážach za barom, kde striedala realistické tóny s vlastným názorom.

Eliška Knižková, Košice, Amor Towles – Jahodový lekvár

Prišla s témou ťaživého intelektuálneho rozpoloženia, kde sarkazmom rozkladá filozofiu unifikovaného spôsobu viery, zaužívaných hodnôt a floskuly, ktoré nás sprevádzajú celým životom. Svojím nadhľadom zmyslom pre sarkazmus, iróniu dokázala v presných strihoch dešifrovať nezmyselnosť, ľahkovážnosť a zaslepenosť, ktorú pomocou satiry rozkrýva a sama sa stavia do pozície rozprávačky, ktorá s nadhľadom veci komentuje, ale nepodsúva, iba odhaľuje z iného uhla pohľadu. Vie pracovať s divákom, ráta s jeho reakciou, ale dokáže disciplinovane udržať atmosféru celého prednesu tak, aby jej múdry záver nebol iba lekvárový.

Kristína Bendžáková, Bratislava, Daniel Majling – Žil v pravde

Uchopila súčasnú prózu s prvkami situačného humoru tak, aby zachovala všetky kvality umeleckého prednesu, aby vystavala situácie a postavy tak, aby neskĺzla do ľúbivej anekdoty. Túto ťažkú polohu dokázala udržať presnými strihmi, ktoré podmienila temporytmom, po ktorom vždy prichádza názor samotnej recitátorky s nadhľadom. Jej postoj je veľmi uveriteľný, precítený a zároveň ostro kontrastujúci s očakávaným zmyslom pre pointu. Počká si na to, kedy nás môže prekvapiť a spolu s hlavnými postavami si vychutná naše prekvapenie. Neskĺzne však do ľahkého humorného prednesu, ale stále drží líniu otázky bezvýznamnosti a naplnenia životného osudu hrdinov, ktorí sa nám zdanlivo dosť podobajú. Jej ostrý a šibalský úsmev v očiach všetky tieto roviny podčiarkuje.

HODNOTÍ ZUZANA BUDÍNSKA:

Zuzana Gnapová, Prešov, P. O. Hviezdoslav: Anča

Na kubínskom javisku v jubilejnom ročníku ožíva aj hviezdoslavovská klasika a v podaní recitátorky prináša živelnosť a energiu. Baladický príbeh chudobnej dievčiny, ktorá ide na tancovačku, aby na nej našla smrť, podáva recitátorka cez výrazné, najmä hlasové prostriedky a tvorí formu, v ktorej čítame pokus o iné uchopenie známeho textu. Urobila z hlavnej hrdinky miestami až bláznivú rafiku v dobrom slova zmysle, ktorú emočne naplnila, kreslila figúry postáv príbehu a fungovala komplexne, čo podporila aj vhodným kostýmovaním. Prichádza odvážne, avšak v tomto nasadení nie vždy celkom odhadla mieru a intenzitu zvukových výrazových prostriedkov, čo bolo miestami v jej prejave rušivé.

Tatiana Altusová, Žilina, Mirka Ábelová: Koláž básní zo zbierok Na! a Sóló pre 9 hlasov

Koláž básní otvára možnosť na angažovanú poéziu, ktorá rebeluje, po ktorej recitátorky rady siahajú, avšak v podaní interpretky sa táto skutočnosť neudeje. Rovnaké, opakujúce sa verše v úvode aj závere poetickej skladačky ponúkajú šancu na vývoj, teda bolo potrebné si presnejšie ujasniť, s akým pocitom do témy interpretka vstupuje a s akým po jej odkrytí odchádza, teda k čomu dospela vo finále. Snažila sa počas recitácie priniesť názor za seba a stotožňuje sa aj s niektorými protestnými heslami, čo treba oceniť, ale čakali by sme v tomto type textu výraznejšiu recitátorskú polohu, ktorá by ho pozdvihla, nakoľko v základe textové podložie nekladie odpor a neponúka veľa možností na farbosť.

HODNOTÍ RENÁTA REA JÁNOŠÍK RYNIKOVÁ:

Hana Hvozdíková, Nitra, Miroslav Mičanovič – Antológia súčasnej chorvátskej poézie: Útecha chaosu

Recitátorka Hana Hvozdíková má silný autentický prejav, so schopnosťou diváka presvedčiť o svojej pravde ako aj o pravdivosti jej citov, ktoré na diváka doliehajú jasne, čisto a neprehrávané. Má jasne stanovený recitátorský cieľ a ten s určitosťou dodržiava, textu vládne s prehľadom a komunikuje s divákom. Ak sa tu vyskytol problém, bolo ním zvládnutie veľkého javiska, či skôr ovládnutie javiska i hľadiska v introvertnejších pasážach prednesu, kedy jej zrazu tento nekomorný priestor nepomáhal, ale šiel proti nej. Všetci recitátori by mali zapracovať na zvládnutí týchto javiskových podmienok.

HODNOTÍ PETER MILČÁK:

Martina Herichová, Nitra, Valentín Beniak, Virág Erdős – Nový spev Igrica (montáž)

Montáž z básnických textov dvoch autorov, ktoré sú nekompatibilné a nemôžu fungovať ako prirodzený celok. Vo svojej povahe sú totiž výrazne odlišné: vznikali v obdobiach, ktoré od seba oddeľuje viac ako polstoročie, ale aj dramaticky iná spoločenská situácia, a tým i životná skúsenosť autorov. Kým Beniakov text (rovnako zložený z viacerých básní) je tradičnejší, písaný viazaným veršom

a vyčítavo sa obracajúci k slovenskému ľudu, text súčasnej maďarskej autorky má charakter prvoplánovej angažovanej proklamácie a iné tematické zacielenie. Herichová sa v role rebelky usilovala o akcentovanie buričskej polohy textov, zásadnejšie významy však popri tom ostali interpretačne nevyjasnené. Príkladom môže byť gesto rozsievania zastavené pri vztýčenej pravici, ktoré zrejme odkazuje na fašistickú povahu Slovenského štátu, hoci konkrétne verše, na ktoré sa gesto viaže, hovoria o čomsi celkom inom.

Matúš Kušík, Bratislava, Jacques Prévert, Jim Harrison – Poľovačka na dieťa (montáž)

Iní autori, iné texty, no podobný problém pri komponovaní celku ako pri predchádzajúcej recitátorky. K básni ako výsostne individuálnej výpovedi je potrebné pristupovať s nesmiernou citlivosťou, vnímať ju ako uzavretý celok, svet osebe a rešpektovať tak zámer autora. Báseň predsa nečítame iba do polovice, alebo s ňou nezačíname od poslednej strofy. Dekomponovať rôzne básne a vyškrtávať ich časti podľa vlastnej ľubovôle, len aby sme tematicky vyplnili svoju vykonštruovanú líniu, ako sa to stalo v tomto prípade, je prinajmenšom ošemetné. Na druhej strane sa tu kompaktnosť novovzniknutého textu aspoň podporuje refrénom, ktorý opakovane slúži aj ako prechodový mostík k textu druhého autora. Kušík našťastie z tejto ošemetnej situácie unikal aj vďaka svojej schopnosti hlasom, výrazom, tempom i pauzovaním výrazne rozpracovať a odlíšiť dve základné textové polohy či tvorivým variováním refrénu, ktorý bol aj jedným z leitmotívom tejto montáže.

HODNOTÍ ALEŠ VRZÁK:

Jessica Šlepecká, Trenčín, Jacques Prévert – Zelená nádej

Jessica Šlepecká predstavila publiku text známeho francouzského básníka Jacquese Préverta Zelená nádej. Dramaturgii a výber textu veľmi chválím a myslím, že pro Jessicu to môže byť osudový autor. Jej čistý jemný projev príjemne prekvapil, ale posléze se změnil v klouzavé intonace, které působí jako krásná hudba, která je svým zvukem strhující, ale neumožňuje nám hlubší pohled do nitra obsahu básně.

Ema Macková, Košice, Bella Achmadulinová – Rodokmeň

Ema Macková, znovu a pro mě překvapivě, vrátila na scénu text ruské básnířky Belly Achmadulinové Rodokmeň. Rekapitulace celého života je možná velikým úkolem pro Emu, zamyslel bych se pravděpodobně nad jiným textem Belly Achmadulinové, který by pustil z jeviště výjimečnou energii Emy, která září na všechny strany.

HODNOTÍ ROMAN FÉDER:

Nina Rybáková, Banská Bystrica, Katarína Džunková – Premenená na hudbu (pospájané básne z tejto knihy)

Koláž básní prináša pozitívnu atmosféru ktorá sa rozvinie sálou

a zostáva tak počas celého prednesu. Nezaznamenáme žiadne veľké otrasy ani katarziu emócií, ale nechá nás étericky užívať si niečo prchavé a naplnené jasom a vôňami. Stačí to? Sú posolstvá ukryté v obrazoch dostatočné na to, aby sme ocenili, čo nám recitátorka chce povedať? Podarilo sa jej pretlmočiť nám posolstvo o našej úlohe vo veľkom svete, kde sme len takmer nepodstatné prchavé nič a bez pamäte. Bolo veľmi pekné sledovať recitátorku, ktorá je úplne ponorená a stotožnená s autorom, má prirodzený kontakt s divákom a vie ho pritiahnuť do sveta farieb a vôní.

Pavína Praskačová, Senica, Barbara Kingsolverová

– Oči tvojej matky

Skúsená recitátorka s prirodzeným rozprávačským talentom prichádza s témou násilnej smrti a spomienky na ďalší ťaživý moment, ktorý však je až taký silný, že donúti recitátorku stiahnuť sa do intímnej polohy, ktorá však na jej škodu neprejde na diváka do hľadiska. Stratia sa všetky jemné náznaky a emocionálne zmeny, ako aj temporytmické zaváhania, ktoré by mohli byť významotvorné, ak by boli naplnené emóciou. Je to veľkou jaskou a hľadiská? Veľmi sľubný úvod rýchlo vyprchá a nenastane nič už zásadné, čo by vytvorilo gradáciu k záveru prednesu, aby sme pochopili, čo nám týmto svojím, inak sympatickým, prednesom chcela povedať.

PREDNES ICH DRŽÍ NAD VODOU A DÁVA ZMYSEL ICH BYTIU

Text: Dušan Jablonský
Foto: Michal Lašut

Majú študijné, pracovné i rodinné povinnosti, niektorí už aj pozhnaný vek. Napriek tomu stále recitujú. Čo ich k tomu motivuje? Opýtali sme sa po ich súťaži recitátorov V. kategórie.

Želmíra Mišutová, Martin

Recitovanie je môj život. Ja už mám 90 rokov. Poézia je moja nadčasová a ozdravujúca hodnota, tá ma drží nad vodou a dáva zmysel môjmu bytiu. Som pri ňom šťastná.

Miriám Adamíková, Michalovce

Ja som bola v minulosti ochotnícka divadelníčka a to je taký prirodzený postup, že popri tom aj recitujete. Som tu po prvýkrát a som rada, že práve na jubilejnom, 70. ročníku.

Monika Bielíková, Banská Bystrica

Baví ma to. Od mala som chcela byť herečkou, ale moje životné cesty sa nakoniec vybrali trochu iným smerom, tak som si chcela aspoň približne splniť svoj sen. Aj keď už v trochu neskoršom veku. Naozaj ma to veľmi baví, je to moja srdcová záležitosť.

Barbora Rožnayová, Trnava

Určite aj moje vlastné výkony, chcem, aby to bolo vždy lepšie a lepšie. Aby som dosiahla to, čo chcem, teda výhru na Kubíne, možno raz. Je to pre mňa únik z reality a niečo, čo bežný človek nerobí, a preto

je to pre mňa výnimočnejšie. A ešte mám rada, že tým môžem vyjadriť seba, svoje myšlienky.

Andrej Rácz, Nitra

Určite to nie je len jedna vec. Dlho pre mňa bolo na tom najdôležitejšie, aby som sa prostredníctvom recitácie zlepšil v technike reči, pretože sa popri tom venujem divadlu a myslím, že to veľmi pomáha pri cibrení artikulácie a hereckva celkovo. Ale momentálne som sa dostal už do fázy, že to robím hlavne preto, lebo ma to baví a je to, najmä v prípade poézie, pre mňa veľmi terapeutické a môžem sa tak zo všetkého vyrozprávať.

Mária Škarohlídová, Bratislava

Ja recitujem od detstva. Je to pohladenie duše a vybočenie z každodenného, často nepríjemného, režimu. A musím sa pochváliť, ja som sa vrátila na Kubín po 43 rokoch a veľmi sa z toho teším.

Mariana Ondrejová, Stará Ľubovňa

Milujem, keď v poézii nachádzam pravdu o sebe a to je to najvzácnejšie, čo mi umenie dáva.

Nina Pompošová, Bratislava

Mojou motiváciou je, že chcem hovoriť svoje pocity, emócie, chcem hovoriť o veciach, ktoré mám v sebe, chcem ich preta-viť do tých slov, ktoré zaznejú, ktoré možno niekoho oslovia, zbucujú ho k nejakému činu, pomôžu mu, čokoľvek. Je to také silné, že to zo mňa proste musí ísť von a toto je prostriedok, ako to zo seba dostávam.

Ivan Vozaf, Vráble

Je ťažké zhrnúť to do jednej vety, ale pokiaľ vás nejaké dielo osloví natoľko, že vo vás niečo zanechá a chceli by ste to posunúť ďalej, tak to vo vás vytvorí pnutie urobiť to, a preto recitujem.

Anna Mišurová, Ružomberok

To je krásna otázka, pretože ja si pamätám, že keď som bola malá, tak ma moja mama hojdala v sukni a pri tom mi spievala a recitovala. A otec nám pri praskajúcom ohni čítal Dobšinského. A myslím si, že tým do mňa zasiali zrnko. Ja si bez toho ani nedokážem predstaviť deň. Chodím si po meste a vyzerám ako taká čudná stvora, ktorá si rozpráva niečo pre seba. Je to relax, impulz, odreagovanie. Milujem literatúru.

Martina Mareková, Trnava

Pre mňa recitovanie znamená spoznávanie novej literatúry, ktorá ma inšpiruje, precvičovanie si slova, zlepšovanie si reči a prekonávanie samej seba s tým, že každý rok mám motiváciu si prečítať niekoľko kníh, niečo pekné si vybrať a nasledovne si to nacvičiť. Je to skvelé a určite k tomu chcem raz viesť aj svoje deti.

Dominika Eglyová, Púchov

Recitovala som už ako dieťa, veľmi ma to bavilo a potom som mala dlhú pauzu. Cítila som v sebe takú prázdnotu a chcela som ju vyplniť a nanovo sa trochu vrátiť k umeniu, tak som si vybrala prednes.

Marek Jaroš, Stará Ľubovňa

Robím to v podstate od svojich ôsmich rokov a doteraz som neprestal, pretože som si za prednes ani nenašiel nejakú náhradu. Ja si už ani neviem predstaviť, čo by sa stalo, ak by som to nerobil. Pravdepodobne by sa nestalo nič. Ale ja sa chcem stále niekam posúvať, stále spoznávať nových ľudí, niečo nové sa naučiť a dozvedieť.

HODNOTÍ ZUZANA BUDÍNSKA:

Želmíra Mišutová, Martin, Ján Kostra: Každý deň

Známost a stále témou aktuálnou básňou recitátorka vedie s poslucháčom dialóg s múdrosťou nažitých rokov. Vzhľadom k vyššiemu veku interpretky je jej výpoveď na javisku dôveryhodná a úprimná a stotožňuje sa s ňou. Vyznačuje sa civilným prejavom, v ktorom dominuje presvedčivá životná skúsenosť a osobný názor s pochopením podstaty textu. V celkovom umeleckom dojme vytvorila formu, ktorá sa diváka dotýka svojim úprimným vyznaním.

Mariana Ondrejová, Stará Ľubovňa, Ingeborg Bachmanová: Nepozná iný, lepší svet

Recitátorka pracuje s bohatou a detailnou predstavivosťou, ktorú vie zvnútorňovať a výrazovo plasticky ponúknuť poslucháčovi. Ten ju sústredene vníma od začiatku jej prejavu až kým doznie posledné slovo. V precízne prepracovanom a pritom civilnom prednese zostáva jej interpretácia poézie intímny prejavom, aj keď ju prednáša verejne. Výkon recitátorky ohodnotila porota zo všetkých prednesov poetických textov ako jeden z najlepších, nakoľko dokázala dať svojej výpovedi formu, ktorá rozvlnila emotívne vnútro poslucháča a uniesla aj bremeno na ceste k nemu – pravdivosť a dôveryhodnosť.

HODNOTÍ RENÁTA REA JÁNOŠÍK RYNIKOVÁ:

Ivan Vozaf, Vráble, Ivan Štrpka - hermovská chôdza

Ivan Štrpka ponúka svojou tvorbou bezrozmernú škálu interpretačných prístupov, ktoré by však mali mať jasné a odčitateľné kontúry. Práca s pauzou je jedna z možností, avšak prílišné pauzovanie textu neprináša zreteľnosť výpovede, práve naopak miestami môže narušiť kontinuálne plynutie autorových myšlienok a následne spôsobiť aj vnútorný rozpad samotného umeleckého prednesu, čo sa stalo i v tomto konkrétnom prípade. Prácu s pauzou je vhodné prestriedať s dynamizujúcimi prvkami, ktoré vrátia textu jeho pružnosť, divákovi jasnosť a recitátorovi plasticosť a interpretačnú farebnosť.

Andrej Rácz, Nitra, Christian Morgenstern – Šibeničné piesne

Nápaditá montáž básní Christiana Morgensterna, ktoré sú zladené tak brskne a hravo až nás to všetkých baví a rozosmieva, ale zároveň prináša aj tému utešeného blázna strateného v tomto bizarnom svete plnom šialenstva, strachu a absurdností. Text je významovo vybudovaný a refrénovité pasáže mu pridávajú na plasticite a dopade na diváka. Recitátor vládne textu a pohráva sa s ním i s divákmi a tiež využíva jeho dynamizáciu v prospech básne. To všetko cielene smeruje na diváka a ako celok to spolu veľmi dobre funguje, čo napokon bolo vidieť a počuť i na reakciách divákov.

HODNOTÍ PETER MILČÁK:

Barbora Rožnayová, Sylvia Plath – Lady Lazar

Zásadný text ikony americkej poézie minulého storočia, ktorej tvorba bola písaním na život a na smrť. Text postoj, text projekcia, text gesto, text plný vzdoru a odhodlania prekročiť jediná ozajstnú hranicu, hranicu medzi bytím a nebytím. Text, ktorý od recitátora vyžaduje interpretačnú dôslednosť, maximálne nasadenie, až totálne odovzdanie. Neposkytuje priestor na zaváhania, už prvý verš „Spravila som to zas“ je priamym odkazom na zánik, ktorý sa udeje (zatiaľ len) v poetkinom vnútri. Sila tohto verša síce recitátorku ešte uniká, ale hneď potom sa jej darí pomalým tempom a rozkladaním slov vo veršoch budovať napätie, ktoré aj inými prostriedkami umne udržiava až do konca. Jej interpretačná presnosť síce kolíše, ale aj tak sa v prednese objavuje viacero silných miest s inovatívnymi intonáciami, tvorivým narábaním s intenzitou hlasu, kolísavým rytmizovaním, účinnou fragmentáciou verša alebo s nečakaným výrazovým prechodom do divadelného až cirkusového módu. Prednesu však napriek spomínaným pozitívam chýba intenzívnejšie búšenie srdca, hlbšie než zvyčajné prežívanie, vášeň, ktorá ostáva prítomná viac v texte než v samotnom prednese.

HODNOTÍ ALEŠ VRZÁK:

Mária Škarohlídová, Bratislava, Vladimír Vysockij – Balada o krátkej šiji a Pieseň o prvých radoch

Mária Škarohlídová nás prekvapila krásnou interpretáciou textů Vladimíra Vysockého. Je třeba velmi kladně ohodnotit záměr interpretky a následně i kompozici dvou textů. Vzpomínám na dobu dávno před „Sametovou revolucí“, kdy tito písničkáři znamenali ostrov positivity v tak šílené společnosti. Že Mária přichází s touto kompozicí dnes, je pravděpodobně dost signifikantní. Slyšeli jsme melodicko-rytmický osobitý výkon, který není obrazem velkého bouřliváka, ale inteligentní, kultivovanou zpovědí ženy a jejího pohledu na stav společnosti.

Nina Pompošová, Bratislava, František Hrubín – Lešianske jasličky

Nina Pompošová predstavila dielo veľkého českého básníka Františka Hrubína „Lešianské jesličky“. Je třeba poznamenat, že pouze část této velké a rozsáhlé básně. Jako interpretka byla výrazná, vášnivá, divoká. Mysticitu žoldnéře krále Heroda představila jako hlavní prvek své interpretace. Podtrhla vše i výrazným černým kostýmem s železným prvkem. Krásně ztvárnila obraz hospody, ale na můj vkus trochu podcenila obraz rodiny a jejich Jezulátka. Doporučoval bych se vrátit i k hrubínovskému verši, který je samozřejmě mimořádně obtížný, ale zvládnout ho je velkým interpretačním dobrodružstvím.

HODNOTÍ ROMAN FÉDER:

Monika Bielíková, Banská Bystrica, Pavol Országh Hviezdoslav – Hájnikova žena

Predloha, ktorú poznáme už od školských dní, nám ponúka pokúšenie urobiť s textom Hviezdoslava niečo nové. Recitátorka sa snažil nachádzať nové podtexty a svojské intonácie, ktoré však nie celkom korešpondujú s myšlienkami a atmosférou vytvorenú spisovateľom. Oceňujem odvážny a sympatický pokus, ale možno by bolo vhodnejšie pustiť sa na vlny myšlienok a významov, bez úporného dodržiavania interpunkčných znamienok a trochu viac precítiť rytmus básnickej predlohy. Možno by potom vznikol priestor na väčšiu paletu emócií, ktoré absentujú v prednese.

Miriam Adamíková, Michalovce, Rubén Darío – Vlčie dôvody

Dramaturgia a úprava textu je súčasťou práce recitátora a jeho tvorby. Nemalo by však dochádzať k takým zásahom, ktoré zabavia predlohu charakteristických črt a rýmu. Je potom dosť ťažké odolať recitácii interpunkčných znamienok a podľahnúť rozdrobenosti deja, ktorý už nenadväzuje plynulo. Atmosféra zostáva len v jednej kvalite a už sa nemení, iba akosi plynie až do konca. Príbeh je zrejme poučný, ale nemal byť náučný. Recitátorka nevyužila svoje dispozície a skúsenosť a prirodzený talent.

HODNOTÍ ZUZANA BUDÍNSKA:

Dominika Eglyová, Púchov, Angela Hunt – Betsabe

Americká autorka bestsellerov vykresľuje realistický portrét nádhornej ženy, ktorá znáša dôsledky jej hriechu. Šikovná interpretka našla viaceré roviny textu, ktoré dokázala odkryť a oddeliť citovo výrazne, v zaangažovanej rovine, tvorila príbeh, menila náladu na základe réžie, neprehrávala. Psychoodhalenie a vnútorné priznanie nevery z donútenia pre ňu predstavuje existenčnú záležitosť. Pracovala aj s neverbálnymi prostriedkami. Bola uveriteľná.

HODNOTÍ RENÁTA REA JÁNOŠÍK RYNIKOVÁ:

Anna Mišurová, Ružomberok,

Dobroslav Chrobák – Návrat Ondreja Baláža

Siahnuť dramaturgicky po slovenskej klasike v podobe lyrizovanej prózy je naozaj dobrý ťah. Ak k tomu pridáme aj silnú, autentickú interpretačnú úroveň so zmyslom pre čistú líniu príbehu, ocitáme sa tak uprostred presvedčivého rozprávania, ktorý nás priam pohltí svojou až magickou výpoveďou. Recitátorka sa nenásilnou formou zhostila širokej škály emócií, ktoré text ponúka a bez ďalších pridaných prostriedkov nás zaujímavo a uveriteľne dostala do napätého sledovania jej prejavu. Tento čistý prednes svedčí o tom, že menej niekedy býva viac.

HODNOTÍ PETER MILČÁK:

Martina Mareková, Trnava, Balla – Medzi ruinami (montáž)

Balla je nekompromisný autor a jeho prózy sú často nasýtené nemilosrdným sarkazmom a iróniou, ktorými sa vyrovnáva so stavom historického a spoločenského bezvedomia veľkej časti svojich rodákov a ich neschopnosti prevziať zodpovednosť za vlastné životy v slobodnom svete. Montáž z prózy plynie hladko, neobsahuje nadbytočné pasáže, ktoré by riedili jej intenzitu a oslabovali ťah a významovú údernosť. Marekovej prednes trpezlivo buduje celok, prevažne je vo výraze akurátny. Problematickým sa v istých textových situáciách javí jej neujasnená pozícia: má byť iba čistou rozprávačkou príbehu, alebo má v istých momentoch prestupovať do postáv a vďaka tomu ich výraznejšie vyformovať? Zdá sa, že recitátorka ostáva kdesi na pomedzí, čo oslabuje presvedčivosť výpovede, rovnako ako občasné skĺznutie rozprávania do anekdotickej podoby či nedostatočne dynamická práca s dejovými pasážami.

HODNOTÍ ALEŠ VRZÁK:

Marek Jaroš, Stará Ľubovňa, J. B. Schmidt – Kalmann

Marek Jaroš skvele zabodoval výberom textu z knihy Joachima Schmidta Kalmann. Tento švýcarský autor, trvale žijící na Islandu nám pomôcť krásne a veľohodné interpretácie Marka Jaroša ukazujú vnútorný i vonkajší svet chlapca na okraji sociálnej spoločnosti. Tento príbeh o touze a samote jistě zasahuje do duše každého jednotlivého diváka. Je škoda, že Marek není technicky přesnější, ale svoje možnosti dokáže rozvinout do nevšedního naivního humoru a hledat společně s hlavním hrdinou své místo na světě.

POSTREHY Z HODNOTENIA RECITÁTOROV IV. A V. KATEGÓRIE

Peter Milčák (PM): Zhodli sme sa, že to bol ročník, ktorý mal svoju hodnotu, ale nezaznamenali sme žiadny prednes, ktorý by nás vyslovene nadchol.

PM: Každý, kto číta a vnáša do toho svoju vlastnú projekciu, ten text oživuje. V tomto zmysle sú recitátori oživovatelia textu. Text môže znamenať veľa vecí a je na každom konkrétnom recitátorovi, aby podal jeho vlastnú podobu.

Aleš Vrzák (AV): Je potrebné dávať pozor na logiku textu, logiku viet, pretože sa môže stať, že počas učenia textu, memorovania textu, trošku preváži formálna stránka nad obsahovou.

Roman Féder (RF): Priniesť inteligentný text s efektom, ktorý vyvolá u divákov úsmev alebo smiech, je naozaj často ťažšie, ako priniesť ťažkú tému.

RF: Dokázala si naozaj jemne všetky nuansy textu odkryť a použiť ich proti nám, divákovi.

RF: Máš veľmi iskrivé, šibalské oči, ale čo bolo fajn, nepredznačovala si, že príde nejaká dobrá pointa, bola si v tom disciplinovaná, a preto nás to držalo až do konca.

PM: Tak, ako sa potrebujete zmocniť textu, potrebujete sa zmocniť aj priestoru, v ktorom ten prednes prebieha.

Zuzana Budinská (ZB): Forma, ktorú si zvolila v procese spracovania textu aj tvojho východiskového pocitu snahy zhmotniť zmysel Mitanovej absurdity, sa stala funkčnou.

RF: Chod'te niekedy nezúčastnene na pohreb a pozorujte ľudí a zistíte, akí tí ľudia sú. Kto niečo schováva, kto niečo tají, nejakým spôsobom zakrýva, ako má rečník všetko uhladiť, ved' len v dobrom treba spomínať na toho gaunera, čo tu leží, čo jednému zostal dlhý, inému urobil niečo iné. A Mitana bol rozkrývač týchto vecí, ktorý dokázal pár vetami toho človeka „bonznúť“.

RF: Tým, že si si vydupala, čo chceš mať v tom texte, že si si za tým stála, bolo to na tom javisku živé a pravdivé.

PM: Satirická literatúra je silnou zbraňou, aj preto Lenin nazval Averčenko zúrivým psom, ktorý vyje do plameňov revolúcie.

PM: Je to hrozné, po sto rokoch od vzniku tohto textu, povedať, že v Rusku v určitom zmysle zastal čas, ale je to stále platné a aktuálne. Preto východisková situácia v tomto texte je pre recitátora pozitívna, lebo ponúka mnohé groteskné, až absurdné situácie. Ale ide o to, nakoľko a ako sa to pri realizácii využije.

PM: Pri niektorých situáciách sa žiadalo nepriať prvé riešenie, ktoré text ponúka, ale hľadať iný spôsob, ako to povedať a možno ísť trochu aj proti textu.

RF: Základ je ujasniť si, kto som, prečo to hovorím a čo tým chcem povedať. Keď toto budeš mať v sebe zodpovedané, všetky ostatné veci prídu samé. Pretože pôjdeš po myšlienke, po význame textu. To je alfa a omega umeleckého prednesu.

Renáta Rea Jánošík Ryníková (RRJR): Chcela by som byť aj stručná a krátka, ale výstižná a konkrétna. :)

RRJR: Toto bol jeden z prednesov, kedy sa naše názory rôznili a preukázalo sa, že umelecký prednes je umenie a je nemerateľný, nemá tabuľky a je o subjektívnom vnímaní.

RRJR: Je veľmi ťažké, a to aj pre profesionálnych umelcov, byť prítomný vo vnútornej emócii a pritom nebyť tichý.

ZB: Na umelecký prednes nie je jednotný predpis. Ale keď mám hodnotiť použité výrazové prostriedky, ja sa vždy sama seba pýtam, či to fungovalo alebo nefungovalo.

PM: Všetky prednesy sú svetom samé o sebe, musia sa začínať a končiť.

ZB: Dôležitejšie ako samotná súťaž je, že prichádzam s niečím, čo chcem odovzdať a mám nevyhnutnú vnútornú potrebu, aby som priniesol nejaké poslanstvo.

Text: Dušan Jablonský

PREDNES JE O DÔVERE

Alfréd Tóth nie je pre Hviezdoslavov Kubín vôbec neznáme meno. Dlhoročne tu pôsobil ako úspešný recitátor a popri tom sa venoval aj písaniu vlastnej poézie. Na svojom konte má nielen recitačné úspechy, no aj mnoho cien z literárnych súťaží. Tento rok mu v malom vydavateľstve Horská lucerna vyšla zbierka poézie pod názvom Pohľadnice.

Alfréd, keďže sa venuješ umeleckému prednesu aj písaniu poézie, vidíš u seba medzi týmito dvomi vecami prienik? Čo prišlo v tvojom živote skôr?

Skôr bol prednes. Moja prvá spomienka na poéziu je, keď som bol asi šiestak. Veľmi som vtedy chcel nejakú knihu poézie, chcel som Shakespeareove Sonety. Obehali sme so sestrou všetky kníhkupectvá v okolí, ale nikde to nemali. Nakoniec mi hovorí: *Vyber si nejakú knihu, lebo nedostaneš nič na narodeniny*. Tak som si vzal nejakú do ruky, bola malá a modrá a bolo na nej napísané Alfréd. Tak som povedal, že chcem túto. Ale z tejto konkrétnej knihy som recitoval až neskôr.

To bola prvá kniha poézie, ktorú som si dobrovoľne kúpil a to naštartovalo to moje nakupovanie kníh vždy a všade. Prednes mi dáva útočisko, je to niečo, cez čo sa môžem vyjadriť. Ako som dookola vždy robil ten istý prednes, začala to byť nuda. Vtedy nejak počas nespavých nocí vznikala postupne moja vlastná poézia. Prienik je v tom, že vlastne vďaka prednesu sa mi ľahšie chápalo, aké veci v poézii fungujú. Vedel som, čo je to gýč, aj učiteľka mi vedela poradiť, že toto nie je dobré, lebo to nemá obraznosť. Vedel som vďaka tomu poézii lepšie rozumieť.

Mal si teda nejakú takú výraznú pedagogičku, ktorá ti s písaním pomohla?

Dá sa to tak povedať, ale aj ona mi už potom po čase povedala, že tomu už nerozumie a mám si písať. Okomentovala to tým, že je iná generácia a my mladí by sme si mali ísť svojou vlastnou cestou.

Keď píšeš, ovplyvňujú ťa nejaké tvoje prednesy? Myslím to tak, či ti ide niekde vzadu v hlave spôsob, akým by si to prednášal alebo podobne.

Zo začiatku to tak bolo, ale teraz už nie. Celkovo som sa v začiatkoch písania dosť zamýšľal nad čitateľom, teraz to tak už nemám. Ani s tým prednesom, keď píšem, premýšľam inak, možno to funguje len nejak podvedome. Dôležité je pre mňa asi to, či to viem prečítať ja. Skôr sa to ukazuje, keď svoje básne niekde čítam nahlas, tam sa už vynára ten recitačný štýl.

Vieš si predstaviť svoju zbierku Pohľadnice ako, napríklad, divadlo poézie?

(Alfréd sa divne zatvára) Podľa mňa by to mohlo fungovať s tým motívom pohľadnic, že je to vlastne niečo, čo posielaš, keď si niekde na výlete.

Všetko je možné. Ja si myslím, že sa dá recitovať všetko – aj keď váš pedagóg povie, že nie. Tiež sa mi stalo, že som doniesol nejaké knihy, že toto chcem a pedagóg mi povedal, nie. O dva roky sa to objavilo na Kubíne a vyhralo to.

Ten kľúč je všade, len ho treba nájsť. A pohľadať správne dvere, aby sa otvorili.

Ale ja osobne to tam nevidím.

Hovoríš, že recitovať sa dá všetko. Vieme však, že existujú texty rôznej umeleckej kvality. Myslíš si, že má šancu uspieť aj recitátor/ka s nie veľmi dobrým textom, ak je ten prednes dostatočne presvedčivý?

Niekedy to môže byť aj o predsudkoch. Zažil som to aj teraz, tento rok, keď prišlo na javisko dievča a začalo recitovať. Jej prednes ma veľmi chytil a hovoril som si, že fíha, a potom na konci povedala, že je to text od Rupí Kaur (známa najmä ako instagramová poetka, pozn. red.) a bol som, že (výraz prekvapenia).

Pri poézii to asi funguje lepšie ako pri próze. Poéziu vie ten recitátor povýšiť do nebies, ale pri próze, keď ten text veľmi nefunguje, tak aj keď je ten prednes dobrý, porota človeku povie, že super, ale pod rýchlou už na iný text. Alebo, keď je text dlhý a mne už potom uniká pozornosť.

A nie je to vina recitátora, ak divák stráca pozornosť?

Nie... Podľa toho... Takto... Áno aj nie. Je text, ktorý je super, no je zlý recitátor, ale potom je aj zlý text a dobrý recitátor – a tam sa to môže, ale aj nemusí stať. Vlastne, keď si recitátor vyberie text, ktorý k nemu prehovára a je na neho, takpovediac, ušitý, tak to vie fungovať bez ohľadu na to, aká je umelecká kvalita textu.

Čo by si odporučil mladému recitátorstvu?

V prvom rade – mne učiteľka vravela, že som jeden z mála, ktorý jej sám nosí texty. To by malo byť podľa mňa samozrejme. Bud' vás ten text pobaví, nahnevá, rozplače... ale čítajte si ho nahlas! Keď tam dôjde k tomu zasiahnutiu, môže to byť pre vás dobrý text. Potom si už len nájsť toho pedagóga, ktorý bude s vami na jednej vlne. Je úplne v poriadku povedať, že *toto nechcem recitovať, lebo sa s tým neviem zžiť*, rovnako môže aj pedagóg povedať, že *na tomto texte s tebou neviem pracovať*.

Prednes je o dôvere. Často počujem, že *“on si toto vydupal, že toto chce recitovať”* a ja som si aj potom hovoril, že preboha, prečo si toto dieťa vybralo tento text? Ale vlastne je to jedno, hlavné je, aby to ten recitátor užíval. Aj keď to nedopadne dobre, to je aspoň latka, ktorá sa dá ľahko preskočiť. Jediný dôvod, pre ktorý by som niekomu text “nedovolil” by bol, ak by to šíril nejaké nenávisťné posolstvo.

JANA SKOŘEPOVÁ – NÁVRAT DOMOV

Pred týmto rozhovor ku mne včera prišiel Pavol Náther a hovorí: „Je tu Jana Skořepová. Neurobíme s ňou rozhovor?“ Odpovedám: No dobre ale, kto to je? (Smiech) Z toho vyplýva moja prvá otázka. Ako by si sa predstavila našej generácii, ktorá ťa nepozná, pretože sme ťa nemohli na Kubíne zažiť.

Kubín som navštívila prvýkrát ešte na základnej škole, takže patrím medzi vás. Práca s textom ma sem priviedla cez všelijaké cestičky, ale aj preto, že moja mama je tiež spojená s Kubínom. Alexandra Skořepová vychovala niekoľko generácií recitátorov a členov divadiel. Tak ma to logicky priviedlo k literatúre, k práci s literatúrou, s textom, vyštudovala som Vysokú školu múzických umení dramaturgiu a scenáristku na filmovej fakulte.

Dlho som pôsobila v televíznom priemysle, začínala som v slovenskej televízii, potom v Markíze, bola som dramaturgickou hlavne televíznych seriálov. Neskôr ma moje osobné dôvody doviedli k tomu, že som sa presťahovala do Čiech, lebo som čiastočne aj českých občan, kde som začala pôsobiť a žijem tam doteraz. Práve preto, že pracujem hodne v tej televízii, kde je také vypäté prostredie a s nástupom platforiem sa strašne zvýšil objem produkcie. Pociťovala som dosť veľkú únavu po tom všetkom, čo mám za sebou, a rozhodla sa pre prestávku. Takže od apríla vlastne nepracujem a venujem sa svojim témam. Venujem sa spomínaniu, vraciam sa k svojim hobby. Znovu sa vraciam do toho, čo ma v tom najdôležitejšom období detstva a puberty bavilo najviac – hra na klavíri, čítanie textov a písanie. Mam teraz taký čas, veľmi exkluzívny, pre seba a veľmi si to užívam.

Keďže sú tie sedemdesiatiny, včera bol večer spomienok a keby ťa naň pozvali, aký text by si si vybrala, pretože som sa dopočul, že si niekoľkokrát laureátom Hviezdoslavovho Kubína.

Ťažká otázka, pretože v roku 2004, bol taký spomienkový večer, kde účinkovalo desať bývalých recitátoriek a vtedy som si vybrala **Dušana Dušeka: Závoj**, ale rozmýšľala som, že možno by som skúsila sa vrátiť k **Irene Östreicherovej: Prostý príbeh bez nároku na dôležitosť**, kde som práve použila aj klavír, len tento rok by som to nezahládla, pretože tú hru na klavíri si oprašujem a keďže som tam hrala a súčasťou toho textu bolo Chopinovo Nocturno, čo nie je žiadna sranda (Smiech). Tak chce to chvíľku cvičenia.

Aký je to pocit vrátiť sa na miesto činu? Čo sa vynára alebo aké boli prvé dojmy, keď si sem prišla?

Nostalgia, radosť, pôžitok. Návrat domov. Všetko sa mi tu pripomenulo. Urobila som si prechádzku okolo Oravy. Bývam vlastne na okraji Kubína. V centre som ešte nestihla byť, ale nie je kedy, lebo v tej sále... Prvá vec, keď som prišla do sály bola, že som si ju odfotila. Tak toto je to miesto, ktoré bolo veľmi dôležité pre nás.

Tie toalety ako sme si tu skúšali texty, ako som si tam oplachovala nervózne ruky a tvár. Ožíva aj tá tréma, ale na druhej strane mám radosť, že sa vlastne nič nezmenilo. Vrátila som sa skutočne domov. Prednesy ma fascinujú rovnako, ako ma fascinovali vždy. Úplne som bola očarená z III. kategórie, to boli neskutočne osobné výpovede, na to že sú to mladí ľudia. Zažila som každý text, ktorý som počula a v tej IV. a V. kategórii ešte čakám, či ma niečo tak uchváti ako to bolo v III.

Akú správu by si poslala recitátorom na Kubíne, ale aj ľuďom, ktorí milujú umelecký prednes?

Myslím si, že umelecký prednes nemusí vždy viesť k herectvu. Je to veľmi dôležitá súčasť života, keď vám doň vstúpi, pretože jednak učí človeka-recitátora byť v tom prítomnom okamihu. Nedá sa premýšľať, čo bolo pred tým, čo bude potom. Keď recitujete na tom javisku tak ste tu a teraz a odovzdávate nejaký odkaz. Veľmi to kultivuje myslenie a vyjadrovanie, je to veľký dar pre akékoľvek povolanie, pretože sa učí rozmýšľať, učí sa vnímať svet okolo seba, učí sa mať naň názor a byť ho schopný povedať. Je to nejaká výpoveď o svete v tom danom okamihu. Mňa to skôr doviedlo k scenáristke a keď pred dvoma rokmi prišiel film Piargy, na ktorom som sa podieľala, tak som si uvedomila, ako je blízka scenáristika a dramaturgia s umeleckým prednesom a nejakým zvláštnym oblúkom som sa vrátila k slovenskej literatúre prostredníctvom vlastného písania.

Čo by si zaželala k sedemdesiatinám Hviezdoslavovmu Kubínu?

Aby to bola nová éra, aby to neznamenal, že je to vechý starček, ktorý sa poberá do dôchodku, ale že je to stále živý organizmus, ktorý je veľmi dôležitý pre celú slovenskú spoločnosť. Pretože keď sa povie národný, slovenské umenie, slovenský národ, ja si naozaj takto predstavujem, že by sa to takto malo diať, ako sa to deje tu na Kubíne. Stretávame sa so slovenskou i svetovou literatúrou, nejakým spôsobom sa snažíme vyjadriť samých seba, vnímame pospolitosť, vnímame spoločnosť, v ktorej žijeme. Myslím si, že toto sú veľmi dôležité podujatia, preto, aby spoločnosť nezakrpatela, nezostala len na sociálnych sieťach, aby bol priestor, kde sa stretávať a zdieľať spoločné hodnoty a prípadne rešpektovať iný názor, ale byť si vedomý toho, že má zmysel venovať sa umeniu a vlastnej tvorivosti bez rozdielu na povolanie, je to veľká devíza do života.

DENNÍK ANONYMNÉHO POZOROVATEĽA DEŇ 4.

Text: Anonymný pozorovateľ
Foto: Michal Lašut

Všetky udalosti, príbehy a osobnosti v tomto denníku sú pravdivé a necenzúrované. Ale k ochrane známych Kubínskych osôb pristupujeme v rámci nejakého GDPR...

7:30 Po vyčerpávajúcom štvrtkovom dni a dlhom spomienkovom večeri, to včera najprv vyzeralo, že bude taká pokojnejšie ukončenie dňa. Ale zdanie klame. A tak pri raňajkách vidím také unavenejšie tváre. Dokonca sa niekto nedostal ani na svoju izbu, radšej ani nenapišem iniciály...

9:00 Začína sa dnešný „maratón recitácií“. Pre dnešok nie sú plánované žiadne divadlá, aj včera hralo už iba jedno. A vidno to aj v sále. Piatková únava po 3 dňoch festivalu a absencia skoro všetkých divadelných súborov, ktoré už odišli domov, sú dôsledkom toho, že na ranných recitáciách je pár desiatok ľudí v hľadisku.

10:00 – 15:00 Pravidelne stretávam ľudí, ktorí poukazujú na to, že si boli trochu pospať, pôjdu si trochu pospať, konečne sa osprchovali, pôjdu sa konečne osprchovať...nastáva tu taká očista pred záverečným večerom.

13:00 Mali sa začať recitácie. J. sa postavil pred divákov, privítal ich v sále a povedal, že sa môže začať seminár, opravil to na rozbor a V. ho opravila, že tu sa ide recitovať. Vyzerá to na chybu v Matrixe. Snáď potom našiel nejaké miesto a čas, kde mohol uviesť seminár, či rozbor.

16:30 Bola tu návšteva z ministerstva. Už aj odišla. Šupla si pár fotiek, nech je čo dávať na instáč a bolo. Ale ako sa vraví, na instagrame sa nežije reálny život.

16:45 Stojím pri dvoch dámach v zrelom veku a jedna práve zisťovala, že v bufete pod schodmi predávajú prosseco. Vstúpila do nej veľká radosť, jak keď dieťa nájde čokoládu.

19:30 Máme tu také netradičné odovzdávanie ďakovných diplomov. Testujeme, koľko ľudí sa zmestí na javisko. Celkom dosť. A to nedošli všetci. Potom testujeme, koľko ľudí sa zmestí do jednej fotky. Aj to je celkom dosť. Predpokladám, že tú fotku tu dnes uvidíte.

20:00 A je tu raut. Organizátori z MSKS sa pochlapili. Jedla máme neúrekom. Vyzerá to tak, že bude aj na zajtrajší obed.

23:00 Niekoľko dňový/nočný maratón sa podpisuje na pokojnejšej atmosfére a postupnom opúšťaní priestorov niektorými osobami. Ostávajú tí vytrvalejší. Ale nejaké tanečky sa objavujú

00:00 Pani riaditeľka nám pripravila ilegal techno party vo veľkej sále. Zádrapky ide rozdrapiť.

70 výROKOV – DEŇ ŠTVRTÝ: O OSLÁVENCOVÍ

70 rokov je krásny vek. Nie každému je dopriate sa ho dožiť. A dožiť sa ho vo sviežosti a dobrej kondícii už vôbec nie. Hviezdoslavovmu Kubínu sa to podarilo. A preto sme ako poslednú anketovú otázku našej rubriky položili respondentom túto: Čo by ste nášmu čipernému deduškovi, Kubínu, k jeho jubileu popriali?

Text: Dušan Jablonský

Minimálne ďalších 70 rokov, a aby bol ešte čipernejší, ako doteraz. (Michaela, 49)

Ja by som Hviezdoslavovmu Kubínu poprial, aby sa deti i dospelí naďalej tešili z recitovania, aby ich stále bavilo navštevovať Kubín, či už súťažne, alebo aj nesúťažne. (Elena, 12 rokov)

Aby mladí ľudia stále nachádzali v umeleckom prednese niečo pre seba, aby ich to nútilo objavovať stále nové texty, príbehy a krásu poézie. (Peter, 45)

Že deduškovi! :) Náš velikán, ja ho mám tak v srdci, ako nikoho. Je to sviatok. Želám mu, aby tieto prednesy nikdy neskončili, aby šli stále ďalej, oslovovali ľudí všetkých vekových kategórií a naďalej niesli toto kultúrne dedičstvo, pretože je to poklad. (Anna, 64 rokov)

Aby bolo plus ďalších sedemdesiat. (Viktória, 30+)

Ja by som Hviezdoslavovmu Kubínu k 70-ke chcel popriať, aby sme ešte dlhé roky mohli spolu popíjať slivovicu, ako v mojom tohtoročnom rozlúčkovom sonete. (Jarko, 59 rokov)

Prajem mu, aby zostal naďalej takým ostrovom slobody a aby si tú slobodu mohli užívať všetci ľudia bez rozdielu pokojne aj ďalších 70, aj 100 rokov. (Viktória, 20+)

Ja mu prajem hlavne zdravie. Aj tým všetkým, ktorí ho organizujú a navštevujú. A aj ten elán siahnuť po dobrej literatúre a pripraviť si ju do súťaže. Aby boli vo vzájomnej jednote súťažiaci, ich pedagógovia a organizátori. Aby ho tí, ktorí ho robia, robili ho stále s tým úprimným srdiečkom a veľkou dušou. A aby mal tu na Orave stále svoje zázemie, aby mohol ukazovať, aké je slovo silné a krásne a aby sme mali vždy chuť sa sem vracieť. A pripíjam mu na zdravie (Eva, 59 rokov)

Veľa, veľa, veľa krásnych a úspešných ďalších rokov, nech je to presne také čarovné a poetické ako teraz. (Monika, 34 rokov)

To, čo by som mu zaželel, je kontinuita. Myslím si, že sila takých podujatí, ako je Hviezdoslavov Kubín, je práve v tej kontinuite, v tej tradícii, v tom, že to vlastne trvá, že je to pevný bod pre mnoho ľudí, okolo ktorého oscilujú a kumuluje sa energia. Tak nech vytrvá, napriek akýmkoľvek časom. (Patrik, 51)

Rozhodne, aby mal stále veľa síl, aby mal stále veľa mladých ľudí, ktorí budú mať chuť sa venovať prednesu, chodiť sem, ukazovať, čo ich trápi, nad čím rozmýšľajú, čo by chceli svetu odkázať. Pretože si myslím, že je to jedna zo vzácnych príležitostí, kde sa mladí ľudia môžu podeliť so svojimi myšlienkami. (Monika, 56 rokov)

Možno by som poprial viac otvorenosti, určitým témam a určitým inscenáciám. (Katarína, 18 rokov)

Ja by som chcela Hviezdoslavovmu Kubínu popriať veľa mladých, inšpiratívnych, talentovaných a otvorených ľudí, pretože si zaslúži, aby sa tá komunita rozvíjala, a aby sa bolo každý rok na čo pozerieť. (Natália, 19 rokov)

Ja by som poprial veľa, veľa ďalších rokov, plných zaujímavých recitácií a divadelných predstavení a veľa talentovaných ľudí, ktorí radi tvoria a venujú sa slovu. (Paulína, 19 rokov)

Kubínu praje veľa skvelých ľudí, ako doposiaľ, veľa energie, krásnych nápadov a ďalších 70 rokov minimálne. (Jana, 40 rokov)

VÝSLEDKY 70. HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

PREHLIADKA UMELECKÉHO PREDNESU DETÍ

I. KATEGÓRIA

POÉZIA

Cena za originálne a hravé stvárnenie prednesu
a hru s rytmom: **Thalia Král**, Nitra

Cena za prirodzený prejav a vytvorenie komornej atmosféry:
Sebastián Páleš, Banská Bystrica

Cena za suverénny prejav a prirodzenú komunikáciu
s publikom: **Ondrej Košťál**, Nové Mesto nad Váhom

Cena za vytvorenie prirodzeného dialógu
v prednese: **Martina Kačenková**, Smižany

Cena za presvedčivú autentickú výpoveď:

- **Nikolas Vislocký**, Stará Ľubovňa
- **Lukáš Bobula**, Liptovský Mikuláš

Cena za výrazovo plastické spracovanie básne:
Katarína Bielichová, Majcichov

Cena za autentickú výpoveď o postoji súčasných detí:
Eva Kušnieriková, Ivanka pri Dunaji poézia

PRÓZA

Cena za pútavé rozprávanie príbehu:
Eliška Samuhel, Košice

Cena za objavnú dramaturgiu a prácu so zvukovým
motívom: **Alžbeta Tokošová**, Senica

Cena za stvárnenie lyrickej atmosféry literárnej predlohy:
Nina Novosadová, Trnava

Cena za angažovanú súčasnú výpoveď: **Alica Závodná**, Nitra

Cena za vystihnutie absurdného humoru a vytvorenie
atmosféry v prednese: **Matej Fabo**, Veľký Biel

Cena za presvedčivé výrazové spracovanie
humorného textu: **Adam Pražský**, Vrbovce

Cena za suverénny prejav a prirodzenú komunikáciu
s publikom:

- **Alica Bendžalová**, Levoča
- **Tereza Rešetárová**, Turčianske Teplice

Cena za výrazovo presvedčivé spracovanie prednesu:

Karolína Kurčíková, Banská Bystrica

2. KATEGÓRIA

POÉZIA

Cena za naliehavú osobnú výpoveď: **Lenka Palkovičová**, Levice

Cena za vystihnutie charakteru literárnej predlohy:
Nicolas Jeruška, Kežmarok

Cena za autentickú výpoveď: **Gabriel Repáň**, Zvolen

Cena za výrazovo plastické spracovanie literárnej predlohy:
Martin Tomčíšák, Humenné

Cena za výrazovo presvedčivé rozkrytie posolstva literárneho textu:
Tamara Mihová, Nové Mesto nad Váhom

Cena za presvedčivé stvárnenie a kompozíciu prednesu balady:
Adela Polťáková, Zákamenné

Cena za prirodzený prejav a vytvorenie atmosféry v prednese:
Filip Fedor, Košice

Cena za jazykovo – pohybovú kompozíciu prednesu:
Alexia Báňayová, Senica

Cena za originálnu interpretáciu básne:
Diana Sásiková, Bratislava

PRÓZA

Cena za autentickú výpoveď o postoji súčasných detí:
Jakub Majda, Svidník

Cena za pútavé výrazové spracovanie humorného textu:
Nela Neupauerová, Poprad

Cena za výrazovo presvedčivé stvárnenie humorného textu:
Ema Reváková, Košice

Cena za suverénny prejav a prirodzenú komunikáciu s publikom:
Leonard Muška, Žilina

Cena za bezprostredný prístup k literárnemu textu zo života detí:
Nela Vlasáková, Drietoma

Cena za originálny prístup k výkladu literárneho textu:
Melanie Mikulová, Nitra

Cena za naliehavú autentickú výpoveď: **Ivana Pauková**, Kľačany

Cena za sugestívne výrazové spracovanie literárneho textu:

Lucia Šajgalíková, Banská Bystrica

Cena za vyspelý recitátorský prejav: **Ester Fedorová**, Malacky

3. KATEGÓRIA

POÉZIA

Cena za citlivé stvárnenie problematiky dospelievania:

Timea Drahošová, Trnava

Cena za odvahu recitovať ľúbostnú poéziu:

Lucia Martináková, Vrbovce

Cena za presnú významovú interpretáciu textu:

Aneta Horváthová, Púchov

Cena za vhodne vystavanú montáž:

Katarína Belicajová, Zákamenné

Cena za funkčnú prácu s rytmickou rovinou textu:

Darja Mačingová, Malá Ida

Cena za odvahu hľadať svoj vlastný vklad v známej interpretácii: **Samuel Kaputa**, Zvolen

Cena za úprimnú generačnú výpoveď:

Barbora Ježová, Nitra

Cena za aktuálnu dramaturgiu a naliehavú výpoveď:

Ester Fudalyová, Prešov

Za angažovanú dramaturgiu a hľadanie vlastného postoja:

Daniela Račková, Nitra

Cena za hľadanie úprimnej výpovede o pravde:

Filip Radimák, Bratislava

PRÓZA

Cena za objavnú dramaturgiu a úprimnosť vo výpovedi:

Daniela Elle Štricová, Trnava

Cena za schopnosť pointovania humorných pasáží:

Branislav Barina, Banská Bystrica

Cena za presvedčivú výstavbu charakterov:

Ondrej Baláž, Ružomberok

Cena za hlboko rezonujúcu celistvú výpoveď s organicky začlenenou rekvizitou: **Simon Baláž**, Humenné

Cena za autentickú výpoveď a objavnú dramaturgiu:

Martin Spišák, Nitra

Cena za komplexné využitie výrazových prostriedkov s dôrazom na humor a nadhľad: **Samuel Macko**, Košice

Cena za nevšednú dramaturgiu: **Stela Bystričanová**, Zákamenné

Cena za živú tvorbu obrazov a sprítomnenú výpoveď

vo filozofickom texte: **Mário Mňahončák**, Nitra

Cena za prirodzené stvárnenie rozprávača: **David Zwach**, Bratislava

Cena za hľadanie úprimnej výpovede o pravde:

Filip Radimák, Bratislava

IV. KATEGÓRIA

POÉZIA

1. miesto/priamy postup: **neudelené**

2. miesto: **Hana Hvozdíková**, Nitra

3. miesto: **Matúš Kušík**, Bratislava

čestné uznanie:

○ **Nina Rybáková**, Banská Bystrica

○ **Zuzana Gnapová**, Prešov

PRÓZA

1. miesto/priamy postup: **Eliška Knižková**, Košice

2. miesto: **Nicole Pavla Herna**, Bratislava

3. miesto: **Kristína Bendzáková**, Bratislava

čestné uznanie: **Ondrej Spišák**, Nitra

V. KATEGÓRIA

POÉZIA

1. miesto:

○ **Andrej Rácz**, Nitra

○ **Mariana Ondrejová**, Stará Ľubovňa

2. miesto: **Nina Pompošová**, Bratislava

3. miesto: **Barbora Rožnayová**, Trnava

PRÓZA

1. miesto/priamy postup: **Martina Mareková**, Trnava

2. miesto:

○ **Dominika Eglyová**, Púchov

○ **Anna Mišurová**, Ružomberok

3. miesto: **Marek Jaroš**, Stará Ľubovňa

KOLEKTÍVY

1. KATEGÓRIA – DETSKÉ RECITAČNÉ KOLEKTÍVY A DIVADLÁ POÉZIE

Hlavná cena

Detský divadelný súbor ÚSMEV pri Základnej škole s materskou školou, Babín

Osobitné ceny

DDS Únikový východ DDS Únikový východ, Základná umelecká škola, Veľký Krtíš

Cena za stvárnenie spoločensky závažnej témy v inscenácii

O lietajúcom dievčatku

Sovičatá, ZŠ s MŠ M. Hella, Štiavnické Bane

Cena za inšpiratívnu prácu s atmosférou v klasickom diele

PÁSMA

Zlaté pásmo

Detský divadelný súbor ÚSMEV pri Základnej škole

s materskou školou, Babín

Falangir, o.z., Kostolište

Strieborné pásmo

DS Trma-vrma, Spojená škola na Letnej ul., Poprad

Naboso, ZUŠ J. Rosinského, Nitra

Sovičatá, ZŠ s MŠ M. Hella, Štiavnické Bane

DDS Únikový východ, Základná umelecká škola, Veľký Krtíš

Bronzové pásmo

Deti Thálie, Základná umelecká škola, Hlohovec

2. KATEGÓRIA RECITAČNÉ KOLEKTÍVY A DIVADLÁ POÉZIE MLÁDEŽE A DOSPELÝCH

Hlavná cena

LET pri ZUŠ Ferka Špániho, Žilina

Mirka Ábelová Rupi Kaur – Už?

Osobitné ceny

Nekondenzovaný chromozóm, Základná umelecká škola Jozefa Rosinského, Nitra

Richard L. Kramer, Dominika Moravčíková (montáž) – Planéta rýb (Here the harpies make their nest)

DS ATĎ, ZUŠ Z. Strnadovej Parákovej, Žiar nad Hronom

za nonverbálne stvárnenie klasickej básne

Lucii Dekýšovej v inscenácii Janko Kráľ – Kríž a čiapka

za sugestívny interpretačný prejav

Skutok, ZUŠ na Bernolákovej ul., Košice z a politicko – kritické inscenačné gesto

DS Fúzia, Základná umelecká škola, Veľký Krtíš

za osobitý autorský prístup a autentickejšť kolektívnej tvorby

PÁSMA

Zlaté pásmo

LET pri ZUŠ Ferka Špániho, Žilina

Mirka Ábelová Rupi Kaur – Už?

Nekondenzovaný chromozóm Základná umelecká škola Jozefa Rosinského, Nitra

Richard L. Kramer, Dominika Moravčíková (montáž) – Planéta rýb (Here the harpies make their nest)

Strieborné pásmo

DS ATĎ, ZUŠ Z. Strnadovej Parákovej, Žiar nad Hronom

Janko Kráľ – Kríž a čiapka

DS Bebčina, Základná umelecká škola Štefana Baláža,

Nová Dubnica

Svetlana Alexijevič – DED

Skutok, ZUŠ na Bernolákovej ul., Košice

Janko Kráľ – Človeče, kdeže si ty...

DS Fúzia, Základná umelecká škola, Veľký Krtíš

Jana Bodnárová – Ružové dievča Grétko

Zádrapky, Základná umelecká škola, Senica

Kolektív, Daniel Pastirčák – Vývar

Bronzové pásmo

Pierroťáci pri SZUŠ Pierrot, Námestovo

Wisława Szymborska – Ista

KNIŽNÝ KÚTIK

Text: Alfréd Tóth

Marica Šišková

Lektorka a pedagogička.

Mám blízko k Izraelskej literatúre, viem že je veľmi fajn, je mi blízka. Napríklad, čo tu tento rok odznelo: **Ajelet Gundar - Goshen**, najnovší román **Tam, kde číha vlk** ale aj taký neobjavený autor **Eškol Nova – Sled udalostí**. Naozaj je to mladá generácia izraelských autorov, majú na čo nadväzovať a myslím si, že to, čo sa u nich deje, tak dlhodobo aj vôbec, že takým malým štátom spôsobuje, že tam vzniká historická skúsenosť aj pretlak skutočnosti. Tí autori reflektujú reagujú na ich skúsenosť, spoločenské dianie a prinášajú veľmi silné osobné príbehy.

Jana Skořepová

Úspešná recitátorka, momentálne dramaturgička a scenáristka.

Nedávno som čítala knižku, ktorá ma zaujala a napadlo mi pri nej, že by bolo zaujímavé ju adaptovať, vybrať z nej úryvok. Bola to kniha **Klára a slnko** od **Kazua Ishigura**. Zaujalo ma aj to, že je to taký trošku sci-fi žáner, ktorý sa na Kubínoch neobjavuje a pritom je to hlboko ľudský príbeh.

Jarko Broz

Dlhoročný redaktor festivalového denníka HK.

Sergej Dovlatov - Kufor (Absynt, 2021). Kniha poviedok, pri ktorej mi je trochu ľúto, že som ju nemal v kufri, keď som cestoval v osemdesiatych rokoch minulého storočia po Sovietskom zväze (Moskva – Tbilisi – Jerevan). Odporúčam všetkým, ktorí si okrem nostalgie za mladosťou ponechali v spomienkach aj zdravú dávku kritického pohľadu, ironického či sebaironického nadhľadu, ale najmä čitateľského hladu.

PĀ, O. HVIEZDOSLAV XIX

*Tak preds' som dozrel slnka v prepeklitej žiare
k pluhavstvu ľútych črevných neduhov.
Lež ako pred oltárom, kľaciac pred dúhou
kubínskych leta všakovakých farieb,*

*z nebies sa sklonil felčiar hviezdoslavej tváre:
„Čo by som neurobil v veršoch pre druhov..
Príd' v noci po lopote ku mne pred druhou,
dám za hrst' rád, a rád, čo matere nám staré*

*v klenotoch dávnej reči liečiv zanechali.“
„Nuž nedbám,“ rečiem temnoskvúce,
„prezrad' mi, barde, druh môj v mojom žiali,*

*aký to liek ráčili nám predci i predkyne súce
poručiť?“ „Nuž, slivovicu, ak máš dobrý splav!“
A tak sme družne spolu túnok pili. Ja a Hviezdoslav.*

Text: Jarko Broz, zručný remeselník

70. HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

Info #5

ŠÉFREDAKTOR:

Jarko Broz

REDAKTORI:

Alfréd Tóth, Pavol Náther, Dušan Jablonský, Júlia Oreská

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Viktória Bitterová

VIZUÁLNA IDENTITA:

Jaroslav Dvorský

VYDÁVA:

Národné osvetové centrum,
Bratislava & Mestské Kultúrne Stredisko, Dolný Kubín
www.nocka.sk | www.msksd.sk | fb/hviezdoslavov-kubin
© 2024

HLAVNÝ ORGANIZÁTOR

HLAVNÝ ORGANIZÁTOR, FINANČNÝ A ODBORNÝ GARANT

FINANČNÍ GARANTI

MEDIÁLNI PARTNERI

SPOLUORGANIZÁTORI

SPONZORI

